

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2006-2007

Geografia

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La selva amazònica està desapareixent a una velocitat que duplica el ritme que s'havia estimat anteriorment, segons les dades d'un nou estudi que ha inclòs els efectes de la tala selectiva d'arbres, que consisteix a tallar només alguns arbres per a comercialitzar-los i deixar intactes els del seu voltant.

L'estudi, presentat a la revista *Science*, ha conclòs que, després de combinar els dos tipus de desforestació, entre el 1999 i el 2002 es va destruir com a mínim un 60% més de selva del que es pensava. Amb les noves dades, la desaparició mitjana anual de la selva amazònica podria arribar als 30.000 quilòmetres quadrats, la qual cosa equival pràcticament a la superfície de Catalunya. El Govern del Brasil ha agraït la informació aportada per aquest equip d'investigadors, encara que creu que les xifres són exagerades.

Les selves que han patit la tala selectiva són àrees que presenten un deteriorament extraordinari. Cal tenir en compte que la corona d'un arbre pot tenir fins a 25 metres i quan es tomba fa malbé el sotabosc. A més a més, això pot provocar que, en penetrar més la llum del sol, el bosc tropical perdi la humitat i augmenti el risc d'incendis. La construcció de carreteres i les instal·lacions dels treballadors també contribueixen a la desforestació.

La selva amazònica ocupa una extensió d'uns sis milions de quilòmetres quadrats, encara que si la dinàmica actual persisteix, aquesta xifra es reduirà molt a mitjà termini. Aquesta pèrdua progressiva pot tenir conseqüències greus en el medi ambient.

Traducció feta a partir del text de
M. GUTIÉRREZ. *La Vanguardia* (22 octubre 2005)

1. Resumi les idees principals del text.
[1 punt]
2. Definiu els termes *desforestació* i *biodiversitat*. Expliqueu breument les repercussions que té la desaparició de la selva amazònica en la biodiversitat del planeta.
[1,5 punts]

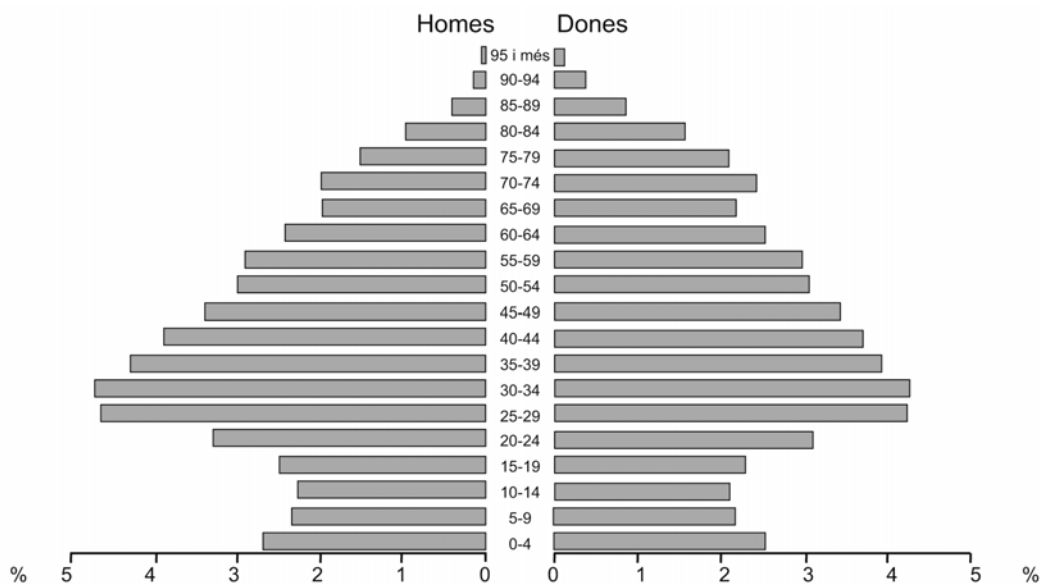
- Exposeu una relació de les causes econòmiques i socials de la desforestació i de les seves conseqüències en el funcionament dels sistemes naturals, així com les responsabilitats de la comunitat internacional en la salvaguarda dels boscos humits tropicals.
[2,5 punts]

Exercici 2

[5 punts]

Observeu el gràfic següent i responeu a les qüestions.

Piràmide de població de Catalunya

FONT: *Anuari Estadístic de Catalunya*, 2006.

- Descriviu la informació que proporciona el gràfic.
[1 punt]
- Definiu el terme *estructura de la població*. Indiqueu a quin tipus pertany aquesta piràmide i quina evolució de la natalitat es mostra actualment.
[1,5 punts]
- Exposeu l'evolució de la població a Catalunya en el segle xx a partir de l'anàlisi del gràfic. Relacioneu-la amb els factors culturals, socials i econòmics.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La ciutat de baixa densitat, també anomenada *ciutat difusa* en els estudis italians, és un model d'ús i ocupació del territori que s'ha estès a Catalunya durant els darrers quaranta anys i que afecta tant els creixements residencials, com els comercials i industrials. Aquest model es caracteritza per un creixement extensiu, dispers i de baixa densitat d'edificació, per la segregació d'usos i per un elevat consum de territori.

La ciutat de baixa densitat residencial està formada per habitatges unifamiliars amb jardí i s'oposa al model de ciutat compacta típicament mediterrani, amb mescla d'activitats en l'espai i amb densitats moderades. [...] La major part de professionals vinculats a l'ordenació del territori alerten dels diversos riscos associats a la ciutat de baixa densitat: un major consum de sòl, d'energia i d'aigua; l'encariment dels serveis públics (com ara l'enllumenat, l'abastament d'aigua o la recollida d'escombraries); la transformació del paisatge amb elements aliens al model mediterrani; la segregació social, i l'augment de la mobilitat basada en el transport privat.

[...] Les urbanitzacions es caracteritzaven pel fet d'organitzar-se d'acord amb la forma del terreny del promotor, perquè es localitzaven d'una manera que les feia estar desconnectades del nucli urbà i perquè estaven formades per vials mínims, sense reserves per a espai públic, i amb parcel·les per a cases unifamiliars amb jardí que s'anaren construint progressivament.

[...] D'altra banda, a partir dels anys vuitanta es va iniciar la construcció de cases adossades i en filera, en aquest cas en continuïtat amb les trames urbanes existents, dins d'un procés de planejament municipal i amb unes densitats més moderades, tot i que amb una important tendència a ocupar importants proporcions de territori.

M. JORDI. «Urbanització de baixa densitat a Catalunya. Debat».
A: *Anuari territorial de Catalunya 2004*. Barcelona, p. 406-408

1. Resumiu les idees principals del text.

[1 punt]

2. Definiu els termes *segregació d'usos* i *segregació social*. Per què la *ciutat difusa* comporta un augment de la mobilitat basada en el transport privat?, quin tipus de mobilitat és la que es produeix?

[1,5 punts]

3. Exposeu breument quines són les funcions de la ciutat i on es localitzen en el conjunt de l'espai urbà.

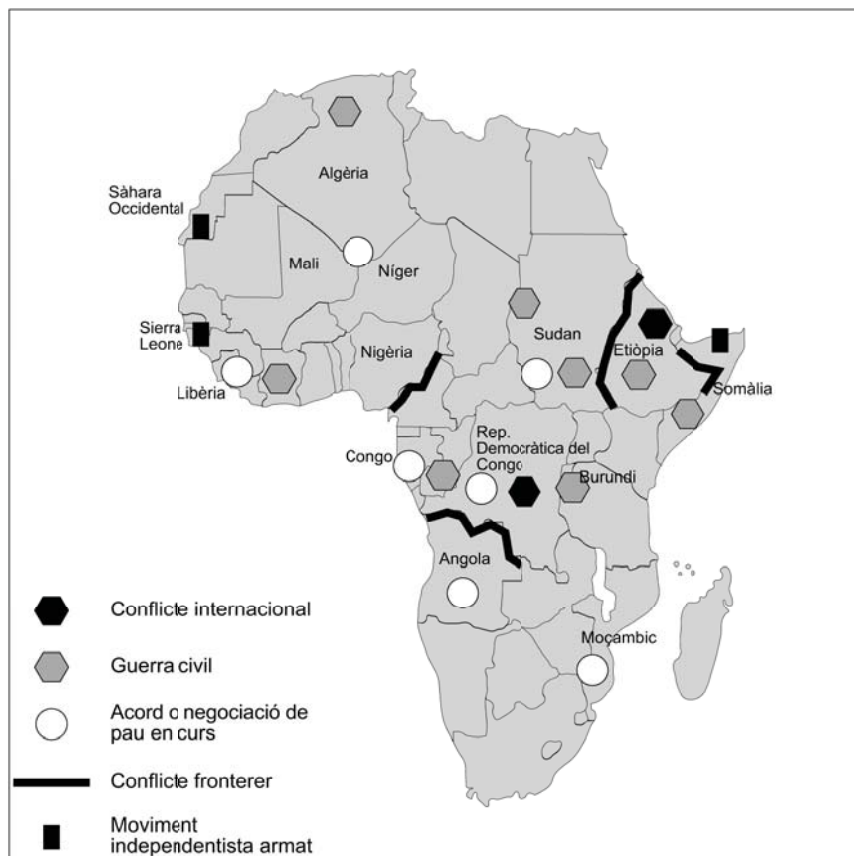
[2,5 punts]

Exercici 2

[5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

Conflictes al continent africà (2006)

FONT: Atles de *Le Monde Diplomatique*, 2006.

1. Descriviu la informació representada en el mapa.
[1 punt]
2. Definiu el terme *frontera política* i exposeu les causes principals dels conflictes fronterers.
[1,5 punts]
3. Exposeu quins són els elements i les institucions bàsiques que caracteritzen un estat. Anomeneu dos casos de conflictes entre estats veïns i expliqueu-ne breument les causes. Finalment, indiqueu l'origen i les funcions o propòsits de l'Organització de les Nacions Unides (ONU).
[2,5 punts]

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2006-2007

Geografia

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

El forat de la capa d'ozó sobre l'Antàrtida podria haver assolit els 29,5 milions de km² de superfície el mes de setembre passat i haver superat el rècord enregistrat l'any 2000, quan va arribar a 29,4 milions de km². Així ho indica l'Organització Meteorològica Mundial (OMM). Aquesta institució científica va assenyalar que el dèficit de la massa d'ozó ha assolit un nivell mai vist abans i que equival a 39,8 megatonnes.

«El forat ha estat el més greu enregistrat; no solament ha estat el més gran en superfície, sinó que ha experimentat el major dèficit de massa, la qual cosa significa que hi ha hagut menys ozó que mai sobre l'Antàrtida», va sostenir el portaveu de l'OMM, Mark Oliver.

Tot i així, la dada que crea més alarma a l'OMM és el dèficit de la massa d'ozó, que va assolir les 39,8 megatonnes fa tres dies i va superar així en 0,2 megatonnes el pes perdut l'any 2000. Segons els científics de l'OMM, l'espessor i la mesura del forat de la capa d'ozó a la tardor (quan s'assoleix la màxima extensió) dependrà principalment de les condicions meteorològiques de les properes setmanes a l'Antàrtida. Informes recents de l'agència especialitzada de l'ONU indiquen que és previsible que l'espessor del forat continuï sent important durant les dues properes dècades i que únicament es pot esperar una millora després d'aquest període.

L'OMM va recalcar que aquesta situació demostra la importància de mantenir la vigilància sobre el compliment del protocol de Mont-real (1987).

Traducció feta a partir d'un text publicat a
La Vanguardia (5 octubre 2006)

1. Resumi les idees principals del text.

[1 punt]

2. Expliqueu la funció ambiental de la capa d'ozó, les causes que en provoquen la destrucció i les conseqüències que la disminució de la capa d'ozó pot comportar.

[1,5 punts]

3. Esmenteu dos problemes del medi ambient generats per la contaminació atmosfèrica. Exposeu breument les causes i els efectes del canvi climàtic global que es dona actualment, així com les iniciatives internacionals per a afrontar-lo.

[2,5 punts]

Exercici 2

[5 punts]

Observeu la taula següent i contesteu les qüestions.

Algunes dades sobre països recentment incorporats a la Unió Europea i països candidats a integrar-s'hi en un futur

	<i>Taxa d'inflació (%)</i>	<i>Taxa d'atur (%)</i>	<i>Valor del PIB per capita (en comparació amb la mitjana de la UE)</i>	<i>Població (en milions d'habitants)</i>
Bulgària	6,1	11,9	30,8	7,9
Romania	11,9	31,4	31,4	22,4
Turquia	12,0	10,0	27	68,6
Croàcia	2,1	13,8	46	4,4
Unió Europea	2,1	9,1	100	456,8

FONT: *www.infoeuropa.org* (2007).

1. Descriviu la informació que proporciona la taula.

[1 punt]

2. Exposeu quins requisits polítics i econòmics són necessaris per a formar part de la Unió Europea (UE). Quins dels països de la taula s'han incorporat a la UE l'1 de gener del 2007?

[1,5 punts]

3. Exposeu les característiques econòmiques i polítiques principals de la Unió Europea (UE) d'acord amb l'esquema següent:

[2,5 punts]

- a)** Anomeneu els objectius de la integració econòmica dels estats membres de la UE i els instruments per a aconseguir-la.
- b)** Poseu algun exemple que signifiqui la integració política, esmenteu un dels tractats principals en la configuració de la UE i anomeneu dues institucions pròpies del sistema polític de la UE.
- c)** De la llista següent, assenyalau els països que actualment no formen part de la UE: França, Itàlia, Malta, Grècia, Croàcia, Noruega, Finlàndia, Islàndia, Bulgària, Lituània, Ucraïna, Bèlgica, Suïssa, Polònia.

OPCIÓ B

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Els moviments migratoris més rellevants en els darrers anys són els que es deriven de la creixent immigració exterior. A Catalunya, els fluxos que en dècades anteriors estaven protagonitzats per immigrants procedents d'altres regions espanyoles han estat substituïts per les migracions de persones procedents tant de la resta d'Europa com d'altres continents. Per això es pot afirmar que Catalunya es troba inserida en el context de la globalització i la intensificació de fluxos que caracteritzen les migracions internacionals en les darreres dècades del segle xx.

[...] Tal com s'ha assenyalat anteriorment, la immigració estrangera a Catalunya es nodreix d'un doble flux. D'una banda, l'arribada d'europes —en part persones procedents de països de la Unió Europea— que s'estableixen en territori català; de l'altra, una creixent immigració procedent de països extraeuropeus que prové especialment d'Àfrica i Amèrica Llatina, encara que tendeix a diversificar-se a conseqüència de la incorporació de noves àrees emissores.

[...] En conjunt, els estrangers que resideixen en el territori català són, la majoria, persones en edat laboral i, per tant, tenen molt pes els grups d'edat compresos entre 25 i 49 anys. De tota manera, els diferents col·lectius es distingeixen perquè presenten perfils sociodemogràfics diferenciats. Així, entre els africans predomina la immigració masculina, mentre que són les dones les que protagonitzen les migracions d'origen llatinoamericà (peruanes, dominicanes, colombianes) i d'algunes de les comunitats asiàtiques (filipines).

Traducció feta a partir del text de

R. MAJORAL, F. LÓPEZ PALOMEQUE, J. FONT i D. SÁNCHEZ AGUILERA.
Cataluña: Un análisis territorial. Barcelona: Ariel, 2002

1. Resumi les idees principals del text.

[1 punt]

2. Definiu els conceptes *creixement vegetatiu* i *balanç migratori*. Indiqueu quines conseqüències pot tenir sobre la natalitat l'arribada de població immigrant jove.

[1,5 punts]

3. Expliqueu els aspectes següents de la dinàmica demogràfica actual de Catalunya: causes i conseqüències de la baixa natalitat, i causes i conseqüències de l'envelliment de la població. Finalment, anomenau les àrees territorials on es concentra majoritàriament la població de Catalunya.

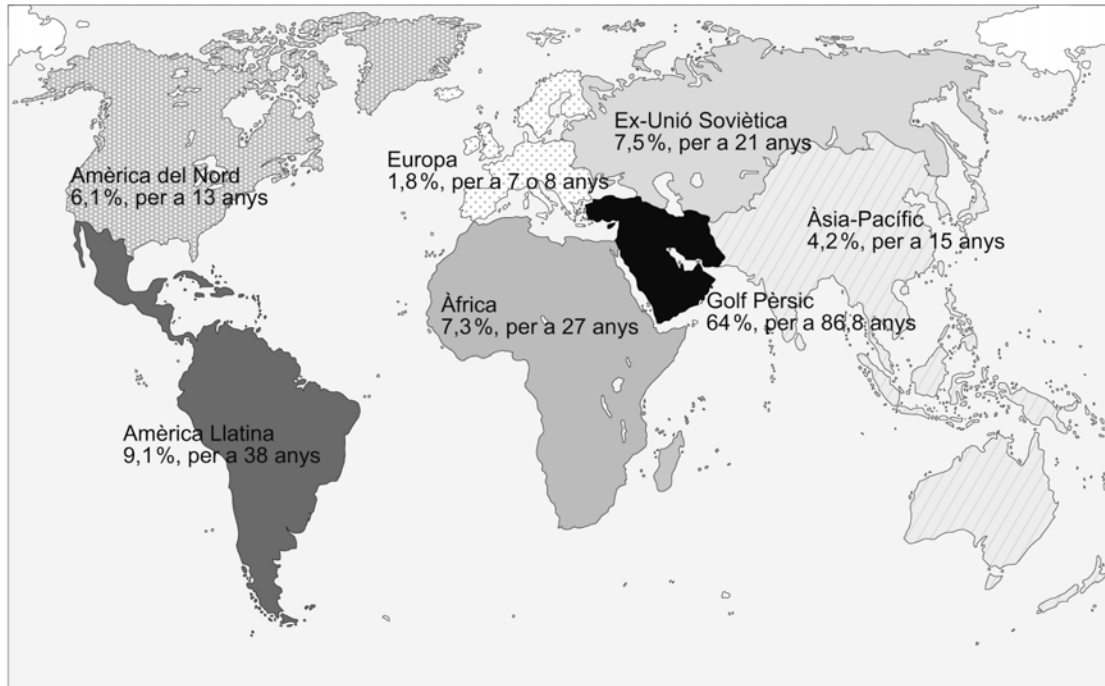
[2,5 punts]

Exercici 2

[5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

Reserves petrolieres del planeta

FONT: B. ROVIRA. *La Vanguardia* (2002).

1. Descriviu la informació representada en el mapa.
[1 punt]
2. Exposeu quins són els combustibles fòssils, justifiqueu-ne la denominació (*combustible fòssil*) i digueu quines característiques bàsiques tenen en comú. Indiqueu de manera raonada quin combustible fòssil és el que genera menys impacte mediambiental i quin és el que disposa de més reserves conegudes.
[1,5 punts]
3. Expliqueu la importància del petroli en el consum mundial d'energia. Exposeu la localització de les reserves de petroli i les conseqüències geopolítiques de la seva situació geogràfica. Esmenteu les alternatives possibles al consum d'aquest tipus de combustible.
[2,5 punts]